

ÎNȚRE ACTIVIȘTI SE VORBEA CĂ NICU CEAUȘESCU VA FI PROMOVAT SECRETAR GENERAL, IAR TAICĂ-SĂU RĂMÂNE PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

În octombrie 1989, primarul Devei, Ilie Lavu, a fost înlocuit din funcția pe care o deținea de șase ani. El a fost trimis ca secretar II cu probleme organizatorice în județul Ialomița, unde era și locțiitor de drept al Alexandrinei Găinușă. Fost coleg la UTC cu Ilie Lavu, Nicu Ceaulescu a și glumit pe seama mătăriei acestuia la aproape 500 de kilometri de casă.

„Să promovăm femeile!”

Ilie Lavu a fost cel mai tânăr primar de reședință de județ din România. În 1983, la doar 32 de ani, el a devenit primar al Devei. A ocupat acest post până în octombrie 1989. În vara anului 1989, conducerea partidului dorea să promoveze cât mai multe femei în funcții. S-a pus problema ca ele să fie promovate și în posturi de prim-secretari ai reședințelor de județ. S-a spus public acest lucru, așa că, într-un fel, mă așteptam să fiu schimbat. Eram deja de șase ani primar al Devei. Aceasta era decizia Cabinetului II, Elena Ceaulescu fiind președinta Comisiei de cadre. Eu nu știam că se pusesese problema ca și la Deva să vină o femeie în funcție. M-am trezit prin august că mă cheamă la Primăria, la București. M-a primit secretarul Constantin Radu. A discutat cu mine fără să îmi spună prea multe lucruri. Mi-am dat seama că e vorba de plecare de pe funcție, dar mă gândeam că voi merge la județ, aici, la Hunedoara. Știam că e un post liber. Apoi, într-o seară, prin octombrie, m-a chemat Ion Popa (n.r. - prim-secretarul de atunci) la județ. Mi-a vorbit despre rotirea de cadre: - Asta e situația, e politica de cadre, ai deja un număr de ani aici, la municipiu. Cam trebuie să pleci în altă parte! - Nici eu nu știa unde. A continuat: - Se pune problema să fie o femeie aici. Pe cine ai propune?! - Am discutat și i-am pomenit de Eugenia Spineanu, care venise de la Hunedoara și acum era șefa la Comisia organizatorică, la județ. Popa mi-a spus că am dreptate”, povestește Ilie Lavu. La scurt timp după acea discuție a avut loc plenara, iar Ilie Lavu și alți doi colegi de la municipiu au fost înlocuiți din funcții. Eugenia Spineanu a fost promovată.

Mutat la Ialomița

Timp de o săptămână, nu a știut unde va fi trimis. „Zilele acelea am cam fost în aer, la dispoziția partidului, cum se spunea atunci. Se aștepta avizul de la Securitate. Aceasta era procedura. Era un război între Securitate și partid. Ei nu ne suportau pe noi, noi nu îi suportam pe ei. Bine, nu pe toți, numai pe unii. Cu alții era o colaborare perfectă, mai ales pe probleme serioase. Cu unii nici nu merita să stai de vorbă, dar mulți dintre ei erau oameni culti, serioși. Rău e că o parte se ocupa și cu alte prostii. În sfârșit, într-o seară am primit un telefon de la București, de la un Negrea, de la Cadre: - Felicitări, tovarășul secretar! - Eu nu știam nimic. Am zis - Unde? Ce? Cum? - Chiar s-a mirat și m-a întrebat: - Unde ești? Tot în Deva? Păi, ce cauți acolo? Ești secretar II cu problemele organizatorice și locțiitor de drept al primului-secretar la Ialomița. Dimineață, la ora 9:00, e plină. Te urci pe ce știi și la 9:00 să fii acolo! - M-am urcat în mașină și am plecat, iar a doua zi m-au și instalat în funcție. Eram adjunctul Alexandrinei Găinușă. M-am prezentat la treabă, cam necăjit, cam amărât, dus la aproape 500 de kilometri de casă, în Bărăgan”, rememorează Ilie Lavu. A găsit un județ sărac. Totuși, a găsit ceva deosebit față de ceea ce era în Hunedoara: „Normal, fiind în Bărăgan și, mai ales, era octombrie, am găsit legume din abundență, ceea ce în județul Hunedoara nu văzusem. Industria alimentară - foarte bine dezvoltată, existau abatoare în fiecare oraș, care lucrau puternic pentru export. Am rămas foarte impresionat. Aici, la Deva, de unde plecasem nu era mâncare și acolo se lucra pentru export. Am început apoi colaborări cu județul Hunedoara. Trimiteam carne, conserve și ce se mai găsea, iar ei îmi dădeau carbune din Valea Jiului, pentru că în Ialomița erau probleme cu încălzirea”.

„La Congres se bârfea foarte mult!”

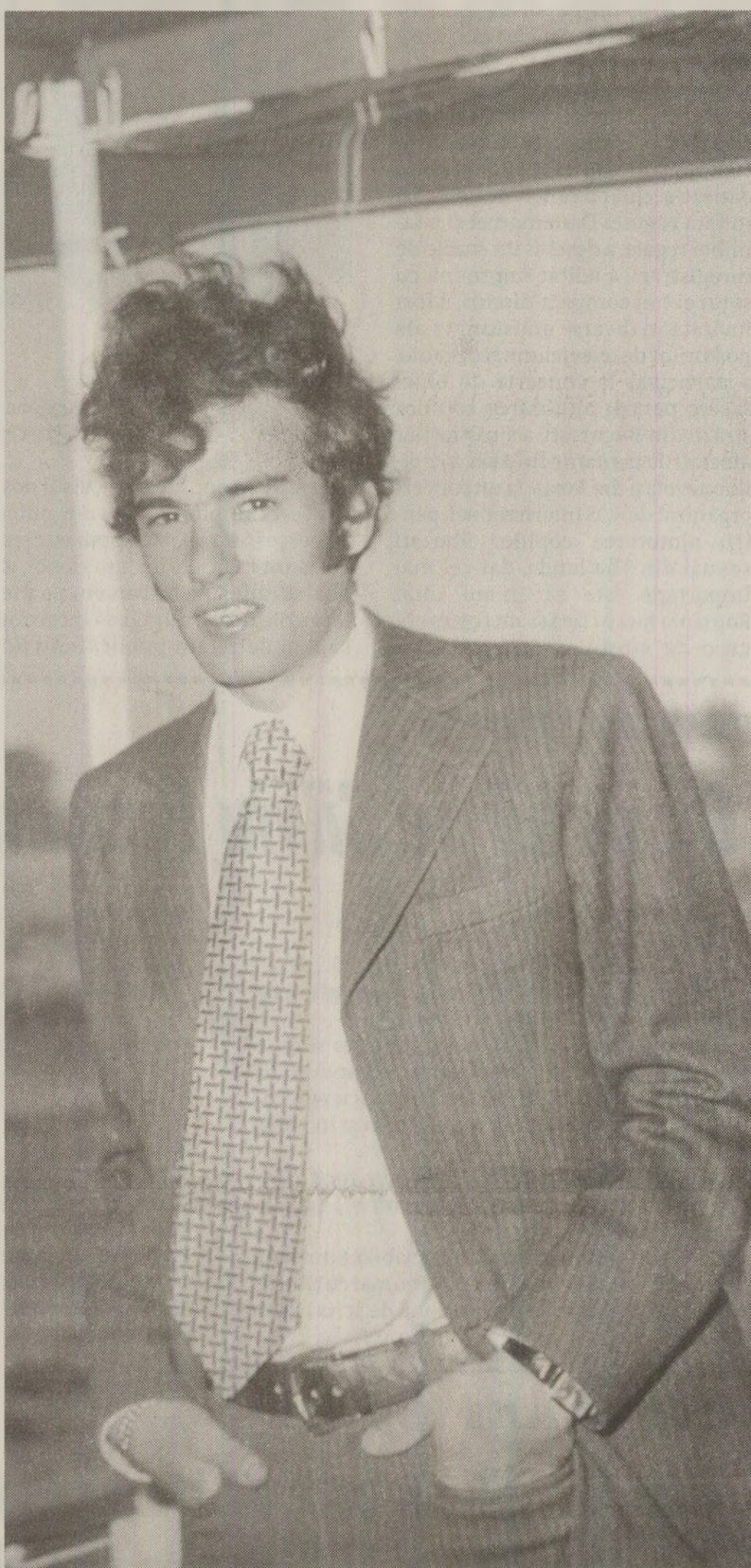
Se apropia Congresul al XIV-lea, iar Ilie Lavu a fost delegat, dar și candidat pentru Comitetul Central:

„Având funcția de secretar II, normal că am fost inclus în delegația județului Ialomița pentru Congres. M-am trezit și candidat pentru Comitetul Central, în ultima structură. Eu și Nicu Ceaulescu eram cei mai tineri de acolo. Aveam 38 de ani fiecare. Am fost ales membru plin în CC”. Fostul primar al Devei își amintește că la Congresul al XIV-lea se simțea un iz de suprasaturare. „Se bârfea foarte mult în pauze. Ce bancuri se făceau! Circulau bancurile de trăsnea cu ei, și cu Ceaulescu, și cu ea. Eram atât de tensionați, că se dădea în glume. Parcă îți era și teamă să le auzi, dar râdeam toți. Unii se mai fereau, alții mai șuteau, alții trăgeau cu urechea și transmiteau mai departe. Știam că sunt și informatori. Ii vedeam și în sală. Erau puși pe rânduri, printre noi. Aveau misiuni speciale”, spune Ilie Lavu. El adaugă că nimeni din sală nu urmărea ce spune Nicolae Ceaulescu. „Îl urmăream doar când venea cu ceva senzațional, altfel nu. Cunoșteam toți discursurile plate”, adaugă el. Practic, Congresul a conștientizat rotirea de cadre, ce începuse în luna iunie. „De prin iunie și până în noiembrie, înainte de Congres, au avut loc schimbări, așezarea cadrelor, cum spuneam noi în glumă. Practic, la Congres se legifera tot ceea ce se hotărâse deja și fusese și pus în practică”, spune Ilie Lavu.

Nicu, secretar general

Tot la Congres, cei mai mulți discutau ca, în martie 1990, Nicolae Ceaulescu îl va pune pe fiul său în fruntea partidului. „Speranța tuturor era ca la alegerile ce urmau programate în martie 1990 Nicolae Ceaulescu să se retragă din funcția de secretar general al PCR și să-i lase locul lui Nicu. Cel bătrân urma să rămână doar președintele al republicii. Pe Nicu, lumea îl vedea bine. Cei care l-au cunoscut știu ce fel de om era. Am lucrat 12 ani cu el la UTC. Am făcut parte din cei 11 membri ai Biroului Central al UTC. Îmi amintesc despre el foarte multe lucruri plăcute. Era de cuvânt. Ce promitea nu uita și, mai ales, rezolva. Pe mine nu m-a refuzat niciodată. Cât am lucrat cu el a ajutat foarte mult județul Hunedoara.

(Continuare în pag. a III-e)

Printre participanții la Congresul al XIV-lea circula zvonul că după alegerile pentru Marea Adunare Națională din martie 1990, Nicolae Ceaulescu se va retrage din fruntea Partidului și-l va lăsa pe fiul său, Nicu FOTO: Arhivele Naționale

JURNALUL ZILEI

Conferința organizației județene de partid din Maramureș a decis re alegerea lui Nicolae Ceaulescu în funcția de secretar general al PCR la Congresul al XIV-lea. Din partea CPEx, lucrările au fost supervizate de Mihai Gere.

Ceaulescu, reales și în Maramureș

Continuau conferințele organizațiilor județene de partid convocate pentru a se lua decizii în legătură cu

Congresul al XIV-lea al PCR. Comuniștii maramureșeni l-au avut invitat pe Mihai Gere, membru al Comitetului Politic Executiv, care a vegheat la buna desfășurare a evenimentului. Cea mai importantă rezoluție a conferinței a fost propunerea privind re alegerea lui Nicolae Ceaulescu în fruntea partidului. „Membrii organizației Maramureș a Partidului Comunist Român s-au adunat în cadrul Conferinței județene.

(Continuare în pag. a II-e)

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Un apel al Bisericii Române de la Paris

La 12 noiembrie 1989, cotidianul francez *Le Monde* publica acest scurt anunț, prin care o înaltă față bisericească, arhiepiscopul Virgil Gheorghiu, semnala „inceperea luptei pentru eliberarea țării”.

„Arhiepiscopul Virgil Gheorghiu, autorul cărții «Cea de-a 25-a oră», ne roagă să anunțăm că duminică, 12 noiembrie, la ora 11:00, clopotele bisericilor române de la Paris (Strada Jean-de-

Beauvais nr. 9bis, 75005 Paris) vor da semnalul luptei pentru eliberarea țării. Comunicatul adaugă faptul că biserica română de la Paris a fost fondată acum un secol și jumătate de patrioții români refugiați în Franța, care au condus bătăliile pentru independență, unificarea și eliberarea României.”

InfoMina

Scenarii militare româno-ungare

În anul 1989, Nicolae Ceaulescu a constituit o țintă permanentă în mass-media occidentală, deoarece liderul PCR a impus propriului său popor, aproape un deceniu, un regim de viață extrem de dur, cu scopul de a achita anticipat datoria externă a țării. Mai mult decât atât, după ce a anunțat public, la 12 aprilie 1989, faptul că datoria respectivă a fost plătită în întregime, Nicolae Ceaulescu a menținut regimul de austeritate - spre disperarea celor care se așteptau la o îmbunătățire a condițiilor de trai după efortul deosebit la care a fost supus poporul român în anii '80.

Situația dramatică din România a fost exploatată în diferite moduri de jurnaliștii străini. Cățiva au prezentat într-un mod „exploziv” relațiile dintre românii și maghiarii, publicând articole de genul: „Doi unguri din Transilvania, omorâți în bătaie”. Evident, conducerea cotidianului francez *Le Monde* a căzut (sau a dorit să cadă?) în capcana titlurilor-bombă la 10 august 1989, atunci când a dezinformat opinia publică internațională.

Un alt exemplu de știre-soc (din nou falsă) a fost oferit la 8 mai 1989 de revista vest-germană *Der Spiegel*. Cu acel prilej, numele lui Nicolae Ceaulescu a fost menționat în legătură cu un așa-zis program militar al României de fabricare a unor rachete balistice cu rază medie de acțiune. Atunci s-a speculat faptul că țintele acestor vectori militari urmau să fie două state membre, ca și România, ale Organizației Tratatului de la Varșovia: Uniunea Sovietică și/sau Ungaria.

Aplicații militare româno-ungar-sovietice

La vremea aceea, jurnaliștii respectivi omeiteau - cu bună știință sau din nepricepere - faptul că în planurile militare ale Organizației Tratatului de la Varșovia se prevedea o strânsă colaborare între cele trei state impotriva NATO, iar acest lucru se realiza încă de la înființarea OTV. De exemplu, comandanții armatei române au ținut cont de planul sovietic de dezvoltare a Forțelor Armate Unite (la pace și la război) și au participat la activitățile de pregătire în comun planificate pentru anul 1955, inclusiv la o aplicație comună pe hartă, cu asigurarea legăturilor de transmisiuni pe teren, care a avut loc în România și Ungaria în a doua parte a anului 1955. Potrivit concepției generale a aplicației, trupele OTV, comandate de generalul de armată Pavel I. Batov (comandantul Grupului de Trupe de Sud, care staționa în Ungaria), se aflau pe aliniamentul Cluj-Napoca - Oradea - Solnok și treceau la ofensivă pe direcția generală Oradea - Munkacs. La exerciții au participat comandamentul Regiunii 2 Militare (condus de generalii Mircea Otto Haupt și Alexandru Vasiliu), un comandament de armată de arme intrinsece ungar și unul de armată de tancuri sovietic. Unitățile românești și ungare au acționat numai pe teritoriul lor național și au fost evaluate de un corp de arbitri sovietici.

(Continuare în pag. a III-e)

Eva Kiss, poveste de viață

Cu dor de „acasă” și de prieteni, Eva Kiss trăiește în Danemarca din 1990. Lucrează, cântă, duce o viață normală și fericită alături de familie.

Solista, ale cărei piese „Tăcutele iubiri”, „Puterea dragostei” sau „Anotimpul speranțelor” au rămas cu siguranță în memoria multora dintre români, provine dintr-o familie simplă: mama (casnică) s-a dedicat creșterii celor patru copii, tatăl a murit când solista abia împlinise 7 ani. După pierderea suferită se mută împreună cu mama și cu frații la Târgu-Mureș. Devine mamă pentru prima dată la vârsta de 18 ani (în 1971), iar opt ani mai târziu pune bazele unei câșnicii care nu avea să fie una fericită. În 1980 dă naștere celui de-al doilea copil (un băiat), și un an mai târziu reușește să pună capăt mariajului eșuat. În 1984 se recăsătorește cu Radu Constantin (actualul soț). Din acest punct începe și povestea Evei Kiss, povestea unui capitol trăit în perioada 1989.

„Ce aș putea să scriu din vara sau toamna lui 1989? Soțul meu deja fugise în Danemarca încă din februarie 1988, iar eu eram singură cu cele două fetițe (Eva, de 16 ani, și Alexandra, de 1 an). Eram suspendată de la aparițiile tv și radio și nu mi-a fost deloc ușor. Am depus atunci acele ca să-mi urmez soțul, dar hărțile și aprobările mergeau foarte greu”, își începe Eva Kiss confesiunea. „Încercam să supraviețuiesc. Am cântat prin niște baruri de noapte (Salonul Spaniol, Intercontinental, pe Litoral), astfel ca să am din ce trăi cu fetele mele. Să-i dea Dumnezeu sănătate dlui Nicolae Bădoi (șeful Salonului Spaniol și al Resturantului Doina), care nu s-a temut să angajeze o solistă „cu probleme” și astfel câștigam și eu un ban cinstit, ca să-mi cresc fetele - după cum spuneam -, dar și să plătesc pensie alimentară pentru băiatul meu, dintr-o căsătorie anterioară.”

(Continuare în pag. a II-e)

JURNALE PERSONALE

12 NOIEMBRIE

Manifestații uriașe în ultimele zile la Leipzig și Dresda la care se strigă *Wir sind das Volk!* La Berlin, poporul a dărâmat zidul, televiziunea a arătat scene nemaipomenite: tineretul din Berlin în picioare pe zid, mii de oameni năpustindu-se prin spărturi, scene de regăsiri între Est și Vest, bucuria, jubațiile, lacrimile. Zidul simboliza monstroasa pedeapsă impusă nu numai Germaniei, dar întregii Europe de Est. Am trăit o mare clipă istorică, dar Rusia nu și-a spus ultimul cuvânt. Cât despre politicienii occidentali, nu le vine să creadă.

(Continuare în pag. a II-e)

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Influența sovietică, bănuită de implicare în debarcarea liderului bulgar

Blaine Harden scria în *The Washington Post* de la 12 noiembrie 1989 despre primele reacții din Bulgaria, dar și de pe plan internațional, la înălțarea lui Todor Jivkov de la conducerea țării.

„Potrivit activiștilor politici și diplomaților vestici, retragerea neașteptată a liderului bulgar, Todor Jivkov, care până vineri după-amiază a fost cel mai longeviv lider comunist din Europa de Est, poartă semnul manevrelor Uniunii Sovietice.

Cel mai vizibil semnal al influenței lui Mihail Gorbaciov în Bulgaria a fost mesajul președintelui sovietic publicat pe prima pagină a cotidia-

nului oficial al Partidului Comunist Bulgar. Gorbaciov îl felicita călduros pe noul lider al partidului, Petăr Mladenov, în vârstă de 53 de ani, care este de departe cel mai tânăr și cel mai liberal membru al biroului politic bulgar.

În mesajul său, Gorbaciov spunea că Uniunea Sovietică îl va sprijini pe Mladenov în implementarea «reformei radicale». «Retragerea» anunțată a lui Jivkov, în vârstă de 78 de ani, al cărui refuz voalat de a renunța la controlul centralizat asupra economiei bulgare credibiliza total anunțurile repetate de «reconstrucție», i-a uimit pe diplomații vestici și pe

activiștii politici ai aici. Aceștia spun că nu au existat semnale cum că biroul politic l-ar vrea debarcat. Mai mult chiar, părea că Jivkov este mai deschis în fața reformei decât majoritatea membrilor din biroul politic.

Și mai surprinzătoare pentru acești observatori, ținând cont de poziția intrinsecă a biroului politic, a fost nimenia lui Mladenov în funcția de secretar general al partidului. Deținând timp de 19 ani funcția de ministru de Externe al Bugariei, acesta pare că nu exercită o influență semnificativă în Consiliul de Conducere.

(Continuare în pag. a IV-e)

CALENDAR

12 noiembrie (duminică)

Soarele a răsărit la 7:07, a apus la 16:52

Luna a răsărit la 15:54, a apus la 6:03

Sărbătoare creștină: Sf. Ioan cel Măslinist, Patr. Alexandriei; Cuv. Nil Pustnicul; Duminică a XXV-a după Rusalii

S-a întâmplat la

12 noiembrie 1989

● În Capitala Suediei, Stockholm, s-a anunțat oficial că Premiul Nobel pentru economie a fost atribuit în acel an savantului norvegian Trygve Haavelmo.

Ramona VINTILĂ

DISTINCȚII ACORDATE FAMILIEI CEAUȘESCU

Decorat de musulmani cu „Medalia Jubiliară a Marelui Lider”

„Cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la nașterea lui Mohammad Ali Jinnah, întemeietorul statului pakistanez, tovarășului Nicolae Ceaulescu, președintelui Republicii Socialiste România, i-a fost conferită distincția Medalia Jubiliară Quaid-i-Azam.” Astfel scria în diploma primită la cancelaria secretarului general român la 24 decembrie 1976. Expeditor fusese Zulfikar Ali Bhutto (prim-ministru al Republicii Islamice Pakistan, președinte al Comitetului Național de Sărbătorire a Centenarului), dar misiunea înmânării medaliilor i-a revenit ambasadorului SA Maid. Ceremonia a avut loc la sediul CC al PCR. Deși medalia a fost emisă oficial la 25 decembrie, Ceaulescu a primit-o cu o zi înainte. Poate și pentru că se apropiau sărbătorile de sfârșit de an. Așa cum se obișnuiește în cazul decorațiilor de acest gen, distincția este săracă în simboluri.

Abundă în schimb textele, redactate în cele două limbi oficiale ale Pakistanului (engleză și urdu). Pe margine este scris „Birth centenary celebrations of Quaid-i-Azam Mohammad Ali Jinnah-1976”, iar spre interior aceași legendă, în limba localnicilor: „Jamgah-i-Sad Saala Jashan-i-Wiladat-i-Quaid-i-Azam”. Central sunt plasate semiluna, soarele și moscheea, simboluri musulmane.

Medalia s-a bătut în cinstea lui Ali Jinnah (1876-1948), supranumit „marele lider” (Quaid-i-Azam), fondatorul statului independent pakistanez și primul guvernator general al țării. Se născuse la Karachi, în India stăpânită pe atunci de britanici. A absolvit Universitatea din Bombay, specializându-se apoi în studii de Drept la Londra. S-a angajat la „Lincoln's Inn”, o celebră firmă de avocatură. S-a întors în patria natală, într-o încercare

FOTO: Arhivele Naționale

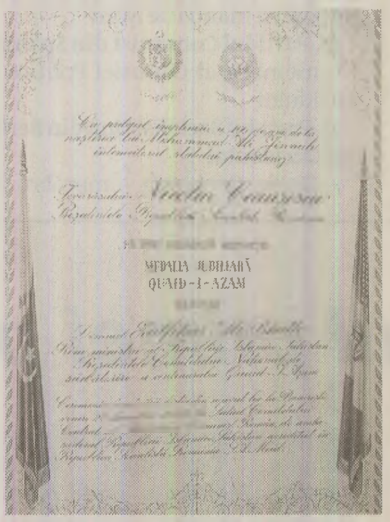

FOTO: Arhivele Naționale

de reabilita afacerea tatălui său. Din 1896 a intrat în politică, fiind membru de frunte al Congresului Național Indian. Atras tot mai mult de organizațiile islamiste, a părăsit în Liga Musulmanilor din India. A propus, printre altele, o reformă în 14 puncte, prin care drepturile politice ale credincioșilor lui Allah urmau să fie protejate în cadrul unei indii care să se

autoguverneze. În perioada dintre cele două mari războaie, acțiune politică a lui Jinnah s-a radicalizat. Visul său era apariția unui stat musulman independent. Abia în 1947 a apărut Pakistanul. Un an și Jinnah se stinge din viață. Dar memoria sa a fost păstrată cu sfințenie de conaționali.

Florin MIHAL

Eva Kiss, poveste de viață

(Urmare din pag. 1)

Aventura pe scurt a „scăpării de România“

Soțul artistei, Radu Constantin, și-a făcut debutul artistic la Teatru „I. Vasilescu“. De aici a plecat în Finlanda cu orchestra „Rosu și negru“. La întoarcerea din Finlanda, trupa se sparge și se alătură orchestrei conduse de Micky Popescu, cu care are o colaborare de nouă ani, având turnee în toată Germania Federală. Cutremurul din martie 1977 îl prinde la Barul Continental, unde chiar vorbește cu regretatul Toma Caragiu în jurul orei 21:00, când acesta coborâse să cumpere ceva de băut. Este printre ultimii care reușesc să iasă din clădire înainte ca aceasta să cadă. Pleacă din nou în Germania, dar, după acest ultim turneu cu „Micky Popescu“, orchestra se destramă și intră în colaborare cu orchestra Romanticii, cu care pleacă în Kuwait.

„În 1981 își formează propria orchestră: R.C. Band, cu care pleacă și în turneu în Siria – Damasc. După un turneu de șase luni, eu rămân în țară (probleme familiale), iar el continuă turneele în țările arabe (Kuweit, Arabia Saudită, Emiratele Arabe, Siria etc.).

Din cauza unor «binevoitori», în 1984 i se oprește viza de ieșire din țară, pe motiv că ar fi anticomunist și că ar uneli împotriva regimului. Asta l-a cam supărat și, când i s-a livit prima ocazie de a părăsi țara, a făcut-o. Asta s-a întâmplat în 1988, februarie 28, când împreună cu formația Cromatic primește un con-

tract în Danemarca. La primirea vizei am contribuit și eu, deoarece am fost în audiență la un tov. general (nu-i îi mai rețin numele), iar eu, fiind gravidă cu Alexandra în luna a șaptea, am fost girul soțului. Sinceră să fiu, nu eram sigură că va fugi, de altfel cred că nici el, dar așa a fost să fie...

Eva Kiss a rămas acasă cu fetele, a continuat să cânte peste tot unde era chemată.

„Când a ajuns în Danemarca m-a sunat soțul și m-a întrebat dacă pot să îl urmez ori nu, în cazul în care face acest pas. Mi-a spus că se întoarce dacă eu nu pot merge, însă eu am fost de acord, i-am spus la rândul meu că îl urmez. Speram și eu că va fi mai bine, neștiind că va cădea regimul Ceaușescu. Și au urmat zile și luni de așteptare, de incertitudine, de confuzie, în care nu știam ce va urma. Dar, de bine de rău, eu eram înconjurată de familie (fetele mele, mama, frații), de prieteni, dar el era singur printre străini, deoarece colegii de trupă cu care «fugise» nu l-au ajutat și nici înțeles. Când ajung în străinătate, unii oameni se schimbă foarte mult...”

Țineau legătura prin scrisori (correspondența Evei Kiss – ciudat –, dar nu a fost oprită de cenzură). Artistă îi trimitea prin poșta soțului casete video cu fetița lui (Alexandra), care se născuse în lipsa tatălui ei (10 mai 1988).

„Venind Revoluția, i-am propus să se întoarcă în țară. Însă, din păcate, nu putea. Cauza? În așteptarea noastră, după ce a ieșit din azil politic, a încercat să ne primească într-un apartament din care să nu ne lipsească nimic. De aceea s-a impru-

mutat de la bancă și, până nu lichida împrumutul, nu putea părăsi Danemarca. De aceea m-a rugat să vin eu acolo... Astfel că la 26 ianuarie 1990 părăsesc România, împreună cu cele două fete (Eva, de 18 ani, și Alexandra, de 1 an și 9 luni) spre o țară despre care nu știam multe... Dar au trecut douăzeci de ani și... ceea ce ne-am propus la început nu s-a împlinit. La început a fost foarte greu și ceea ce se zvonea, că «umbli câinii cu covrigi în coadă», nu era deloc adevărat. Românii de aici erau foarte dezbrinați, iar un ajutor din partea lor era o utopie.

În timp ce lichidam împrumutul la bancă ne-am apucat să învățăm limba, să-i cunoaștem pe oamenii de aici și am început să ne dăm seama că nu sunt așa de reci precum credeam, ci un popor de oameni buni, dormici să ne înțeleagă și să ne ajute...”

Eva Kiss s-a adaptat vieții de acolo, a reușit să învețe limba țării de adopție, a început să includă în repertoriul său artistic slagăre daneze și chiar a cântat de două ori în fața reginei Danemarcei și a familiei regale, a deschis un studio de înregistrări, a editat împreună cu soțul ei trei compact-discuri, a fost invitată în diverse emisiuni tv ale posturilor de televiziune și de radio, a participat la concerte de binefacere pentru ajutorarea copiilor străzii din București, a sinistraților afectați de tsunami din Asia, a copiilor nevoiași din Rusia, la un concert organizat de SOS Internațional, pentru ajutorarea copiilor abuzati sexual din Thailanda, dar cel mai important este că „n-am uitat România nici o clipă și am reprezentat-o cu cinste și onoare. Poate

Cunoscuta interpretă Eva Kiss a plecat din România pe urma soțului său, fugit în Danemarca în 1988 FOTO: Arhiva personală Eva Kiss

acum, după douăzeci ani, visul nostru se va împlini și ne vom putea întoarce în România. Copiii au crescut, sunt la casele lor, așa că noi, ca doi bătrâni, ne întoarcem pe me-leagurile noastre dragi, să încercăm să mai delectăm publicul din Ro-

mânia cu cântecele noastre până vom mai putea. Ce așa mai putea adăuga?

Am 56 de ani și deja nu mai sunt tânără. Dacă trag linie, pot spune că sunt fericită, că am o familie frumoasă, am trăit pentru ea și pentru

muzică. Ce altceva aş putea să-mi mai doresc? Sănătate și să mă întorc în România, să mai apuc să cânt publicul din țară. Chiar dacă aici suntem bine integrați, niciăeri nu este ca acasă...”

Roxana-Ioana ANCUȚA

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Dând expresie celor mai alese sentimente de înaltă stimă și legitimă mândrie patriotică ale comunistilor ale tuturor oamenilor muncii, în deplină unitate cu gândurile și năzuințele întregului partid și popor, își exprimă deplina și entuziasta aprobare la Hotărârea Plenei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, din luna iulie a.c., cu privire la realegerea, la Congresul al XIV-lea, în suprema funcție de secretar general al Partidului Comunist Român, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, citorul de geniu al României socialiste moderne, conducătorul vizionar al întregii națiuni pe calea progresului și bunăstării, strălucită personalitate a mișcării comuniste și muncitorești internaționale“.

Obiective în agricultură pentru 1990

La Timișoara s-a desfășurat Conferința organizației județene de partid, care a dezbătut probleme curente în preajma Congresului al XIV-lea. În legătură cu problema muncii de partid în agricultură, a fost emisă următoarea rezoluție. „Potrivit prevederilor de plan, în anul 1990, agricultura județului urmează să realizeze o producție totală de peste 2,9 milioane tone cereale, 1.850.350 tone sfeclă de zahăr, 267.610 tone floarea-soarelui, soia și rapiță, 26.120 tone fasole boabe, 226.899 tone carne, 2.990.700 hectolitri lapte de vacă, 398.000.000 ouă, precum și însemnate cantități de alte produse vegetale și animale. Pe baza măsurilor tehnico-organizatorice ce se vor întreprinde, trebuie să crească numărul unităților care să obțină producții record, iar în medie, pe județ, să se realizeze la hectar 10.000-12.000 kg grâu și orz, 20 tone porumb și tui în teren neirigat.

Pentru îndeplinirea acestor obiective, Biroul Comitetului județean de partid va urmări, ca sub direcția îndrumare a organelor și organizatorilor de partid, consilierilor populare, consilierilor unici agroindustriale, organelor județene și unităților agricole, să se întreprindă studii agropedohidroameliorative, având drept scop sporirea potențialului producției la pământului, valorificarea superioară a fondului funciar, printr-o mai judicioasă amplasare a culturilor, în funcție de însușirile solului“.

Depășiri de plan

Responsabilii întreprinderii de produse zaharoase „Feleacul“ din Cluj au raportat realizările unității lor pe primele zece luni ale anului. „Oamenii muncii“ de aici aveau cu ce se lăuda în apropierea Congresului al XIV-lea al Partidului: peste 3.000.000 lei la producția de marfă suplimentară, 60 de tone de produse zaharoase oferite consumatorilor, peste sarcina de plan stabilită, o economie de 3,8 lei la cheltuielile efectuate pentru 1.000 lei producție marfă.

Mobilizare muncitorească la

„Textila“ Timișoara

Tot cu ocazia apropiatului Congres al XIV-lea al PCR, consiliul oamenilor

muncii și ale celorlalte organisme ale democrației muncitorești“ de la Întreprinderea „Textila“ Timișoara au mobilizat colectivele la o „activitate productivă tot mai spornică, de o calitate superioară“. În prim-plan se situa stimularea inițiativelor muncitorești pentru realizarea tuturor indicatorilor de plan. Ca urmare, conform raportărilor oficiale, toți indicatorii de plan înregistraseră depășiri semnificative. La productivitatea muncii, realizările erau cu 5% mai mari decât se prevedea în plan, iar beneficiile consumaseră un spor de circa 7.000 de lei. Față de perioada similară a anului 1988, volumul producției marfă industrială a întreprinderii avea un spor valoric de 23.000.000 de lei, productivitatea fiind superioară cu 2.800 lei/personă. Producția pentru export crescuse cu 7,5%, iar la producția fizică, sporul era de 500.000 de metri pătrați țesături crude și 300.000 de metri pătrați țesături fine.

Întârzieri la arăturile de toamnă

Arăturile adânci erau lucrările agricole de sezon. În județul Cluj, performere erau consiliile unice agroindustriale de la Aghereșu, Câșeu și Huedin, care aveau o cotă de arături peste media județului. Un control al responsabililor agriculturii a constat că în unitățile codășe „factorii de răspundere nu au întreprins măsuri ferme, operative, pentru o cât mai bună folosire a tractoarelor pe toată durata zilei și că mai persistă unele deficiențe în organizarea muncii“. O situație „necorespunzătoare“ se întâlnea și în unitățile aparținătoare de consiliile unice din Țaga, Baciu, Bontida și Gilău, unde „arăturile au fost efectuate pe suprafețe mult prea mici sau chiar deloc, cum este cazul consilierilor unice Tureni și Bobalna“. Recomandările erau următoarele: „Având în vedere cele arătate precum și scadența termenului de finalizare a ogoarelor de toamnă, este necesar ca pretudindeni să se acționeze cu responsabilitate sporită, să se ia cele mai adecvate măsuri care să conducă la creșterea continuă a viteluzelor de lucru, în condiții de calitate superioară și, pe această bază, la obținerea unor producții tot mai mari“.

Zilele culturii clujene

Au avut loc manifestări dedicate muzicii a țării, au fost prezentate concerte de muzică vocală și instrumentală, spectacole de operă, programe folclorice, cu participarea colectivelor profesionale de spectacole, a elevilor și studenților de la Conservatorul de muzică, a unor formații artistice ale amatorilor.

Ilarion TIU

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

Cu ochii pe Silviu Brucan, alias obiectivul „Sergiu“

12.11.1989 „Dragă C., Avem la București o toamnă prelungită... deseori mă plimb prin locurile unde ne-am plimbat împreună, pe Kiseleff (șiși amintesc?). Datorită ție am găsit răbdarea de a sta singur ore întregi la cameră. Este ușor să te gândești la cineva de departe. Nu e greu s-o iubești cu putere. Acest lucru mă ajută în munca mea și în viața de fiecare zi... Intr-o zi R. m-a încurajat, dar într-un mod diferit. Numai prin prezența ei lângă mine. I-am admirat talentul de a fi ea însăși... După cum știi, nu sunt o fire socială. Sunt mai degrabă singuratic. Mă simt bine numai cu cărțile mele sau cu grațioasa mea mașină de scris (Miss Consul)...”

Deseori îmi vin în minte foarte puținele ore cât am fost împreună Cu drag, Stelian“ Stelian Țânase, Acasă se vorbește în șoaptă. Dosar și jurnal din anii târzii ai dictaturii, București, Compania, 2002, p. 184-185

Strict secret Ex. Nr. 1 Ministerul de Interne Departamentul Securității Statului UM 0762 – București Nr. 2/004845587 din 14.11.1989 Către Direcția a III-a Ind. 311/NS

Notă privind filajul obiectivului „Sergiu“, efectuat în ziua de 12.XI.1989, între orele 0:00 și 24:00 Activitatea obiectivului La ora 8:15 a plecat, a mers la centrul de pâine, a cumpărat pâine, iar la ora 8:35 s-a întors acasă. Între orele 11:00 și 11:35 a tăiat lemne în curte. Între orele 12:45 și 13:00 a plimbat câinele prin Stadionul Biruința și pe Str. Izbiceni. Filajul continuă Comandantul unității (ilizibil) Șeful serviciului (ilizibil) Document din volumul: Dosarul Brucan. Documente ale Direcției a III-a Contraspionaj a Departamentului Securității Statului (1987-1989), Iași, Editura Polrom, 2008, p. 722-723

DIN ARHIVA CC AL PCR

Lista partidelor care au transmis componența delegațiilor participante la cel de-al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Român (II)

1. Uniunea Centrală Democrată din Grecia (EDIK) – Iannis Zigidis – președintele partidului
2. Partidul Socialist Democrat din Grecia (KODISIO) – Haralambos Protopapas – președintele partidului – Filip Bamis – membru al Biroului Politic
3. Partidul Comunist din Austria – Erwin Scharf – membru al Biroului Politic al CC al PC din Austria
4. Partidul Comunist din Danemarca – Poul Emanuel – membru al Biroului Politic, secretar al CC al partidului – Lene Hansen – membru supleant al CC al PC din Danemarca
5. Partidul Comunist Francez – membru al Biroului Politic al CC al PC Francez – membru al CC al partidului
6. Partidul Comunist Norvegian – Arvid Borglund – membru al Biroului Politic al CC al PC din Norvegia – Ola Karlsen – ziarist la organul de presă „Frihaten“ al PCN
7. Partidul Comunist din Grecia – Takis Mamatzis – membru al Biroului Politic al CC al PC din Grecia
8. Partidul Comunist din Luxemburg – Babette Ruckert – membră a Biroului Politic al partidului, secretar general al Uniunii Femeilor din Luxemburg
9. Partidul Progresist al Oamenilor Muncii din Cipru (AKEL) – Andreas Pantis – membru al Biroului Politic, secretar al CC al AKEL – Agamemnon Stavros – membru al CC, adjunct al șefului Secției Internaționale a CC al AKEL
10. Partidul Socialist din Cipru (EDEK) – Petros Fragalas – membru al Biroului Politic al CC al EDEK
11. Partidul Comunist din Irlanda – Desmond Murray – membru al Comitetului Executiv Național și al Comitetului Politic pentru Irlanda de Nord – Andrew Gibb – membru al Comitetului Executiv Național și al Comitetului Politic pentru Irlanda de Nord, secretar cu probleme industriale pentru Irlanda de Nord
12. Partidul Comunist din Spania – membru al Comisiei Politice a partidului
13. Partidul Socialist Unit din Berlinul Occidental – Heinz Gronberg – membru al

14. Partidul Comunist Finlandez – Oivo Bjurbaca – secretar al CC al partidului pentru problemele de educație politică
15. Partidul Comunist Portughez – Jaquim Gomes – membru al Comisiei de control și cadre a partidului – Laura Cunha – membru al Secției Internaționale a CC al PC Portughez
16. Partidul Comunist din Gvadelupa – Henri Bangou – membru al Biroului Politic al partidului, senator în Senatul francez – Jose Chipotel – reprezentant al partidului la Paris
17. Partidul Stânga Elenă din Grecia – Babis Kalatzis – membru al CC, președintele Comisiei controlului de partid
18. Partidul Renovator Democrat din Portugalia – Antonio Jose Almeida Martins – membru al Consiliului Național al partidului
19. Partidul Democrat din Cipru (DIKO) – Andreas Eratokritou – membru al

20. Uniunea Comunistilor din Belgia – Hubert Cambier – membru al Consiliului General și al Comisiei Internaționale ale partidului, corespondent al ziarului „Drapeau Rouge“ la Moscova
21. Adunarea Democrată din Cipru (DISI) – Avgherinos Papares – membru al CC, deputat în Camera Reprezentanților
22. Partidul Comunist German – Hans Giersiepen – șef de sector la Secția Internațională a CC al PC German
23. Partidul Socialist din Franța – Sonia Mink – șef de sector la Secția Internațională a CC al PS din Franța
24. Partidul Social-Democrat din RF Germania (observator) – Karl Grobe – redactor pentru probleme de politică externă la ziarul „Frankfurter Rundschau“ Arhivele Naționale, Fond CC al PCR – Secția Cămarilor, dos. nr. 72/1989

ARTICOLUL ZILEI

Profilul primei promoții

La mijlocul anilor '50, de pe băncile primei școli superioare cinematografice românești ieșea, împreună cu actori și operatori, prima generație de regișori de formație profesională specifică. Vremurile nu erau ușoare, la abia un deceniu după un război pustiitor. Condițiile cinematografice erau precare: cadre puține și prea puțin experimentate; tehnica sumară, studiourile de la Buftea fiind încă în construcție; sub aspect ideologic-estetic, limpezirile abia se întrezăreau după o perioadă de răstăcări prin teritori străine de specificei culturii românești. Nu erau clare

nici trăsăturile în evoluție ale socialismului... Dar dacă această generație înfățișă un profil, acesta era marcat de curaj, Tineri – pe atunci – optimiști au pășit în front, pe un câmp ușor minabil, cu mâncelile suflete, ca la luptă. Peste un deceniu, pecetea lor devenise inconfundabilă, prin atitudine politică, prin soliditate a gândirii, prin prospețime și sensibilitate la fenomenele inconjurătoare. Prin aplombul măiestriei. Astăzi, istoriografia cinematografică artistică nu poate să nu consemneze filmele lor: Viața nu iartă, Băieții noștri, Seta, Furtuna, Străzile au

amintiri, Lupeni '29, Un surâs în plină vară, Gaudeamus igitur, Cartierul Veseliei, Amintiri din copilărie, Răscoala, Asediul, Golgota, Facerea lumii, Puterea și Adevărul, Ilustrate cu flori de câmp, citate întâmplător dintr-o filmografie prodigioasă. Era începutul! Numele lor? Elisabeta Bostan, Gheorghe Vitandis, Mircea Drăgan, Manole Marcus, Iulian Mihai, Mircea Mureșan, Geo Saizescu, Andrei Blaiet... Au fost puțin? Am realizat mult sau puțin? Istoria rămâne încă deschisă. Mircea Mureșan Cinema, nr. 11/1989

CALENDARUL DE PERETE

Luneta lui Galilei

În toate timpurile, optica a fost unul dintre cele mai studiate capitole ale fizicii. Totuși, secolul al XVII-lea s-a remarcat prin progresele tehnice obținute în acest domeniu: lunete, telescoape, microscop, care, la rândul lor, au antrenat noi cercetări în domeniul opticii geometrice. Se poate vorbi de o adevărată revoluție a fizicii experimentale – a științei experimentale, în general – provocată de luneta și telescop, pe de o parte, de microscop, pe de altă parte, aceste instrumente optice deschidau omului de știință perspectiva investigării macro și micro-cosmo-

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Trebuie să se adapteze situației, sunt nevoiți să accepte realitatea, anume că al doilea război mondial abia acum s-a sfârșit.

Sanda Stolojan, Nori peste balcaane. Jurnal din exilul parizian. Traducere din franceză de Micaela Slăvescu. Revizuită de Sanda Stolojan, București, Humanitas, 1996, p. 309

Tudor Octavian, un coleg de-al Liane, mi-a povestit întâmplări de la Olănești, unde cei care vin să se trateze, mai ales femei, vor să și trăiască rapid bucuriile vieții, ceea ce, firește, dă naștere la tot soiul de situații tragice. De aici s-ar putea naște un subiect de film excelent, un – să-i zic – „Cloche-Merle“ românesc, dar care să imbine hazul cu tristețea. Poate că merită ca în viitor – pe care-l sper nu prea îndepărtat – să-l iau în vedere.

Alexandru Tatos, Pagini de jurnal. Ediție alcătuită de Liana Molnar-Tatos, București, Editura Albatros, 1994, p. 543

Fac ultima oară de gardă la redacție. Fac extrase din Erkenntnis und Irrtum de Ernst Mach, care poartă subtitlul „Skizzen zur Psychologie der Forschung“. Pe la ora 12:30 sosește redactorul-șef. Din vorbă în vorbă, ajungem să discutăm și despre pregătirea de către „Capitală“ (=Comitetul Municipal de Partid) a vorbitorilor la apropiatul Congres al XIV-lea. Îi spun deschis lui Mitică Țârcob că sunt împotriva sistemului redactării de către ziaristi a cuvântărilor celor propuși, numiți antidemocratic și chiar antipartizani: astfel nu se poate și niciodată ce capacități are omul, dacă stăpânește sau nu domeniul în care muncește, dacă corespunde exigențelor, cum și ce gândește etc. „O conferință, o adunare generală, un congres, nu sunt spectacole, ci organe de lucru, unde participanții nu trebuie să se prezinte machiați și cu rolurile învățate pe de rost, elaborate în cele mai mici detalii de alții“.

Mitică Țârcob mi-a dat dreptate, dar naiba știe ce va fi gândind în sinea lui, el care e marele nostru mobilizator la întocmirea de cuvântări pentru toată lumea pusă să ia cuvântul cu diverse prilejuri.

Leonard Gavrilu, Jurnalul anului revoluționar 1989, Pașcani, Editura Moldopress, 2004, p. 87

Mă obsedează și viața mea dublă cu René pierdut, parcă în alt spațiu din care îl poate veni la mine atât de subtil, prin vise și mirosuri, amintindu-mi locuri plăcute în care am trăit împreună.

Lectură din Talmud, din cel dăruit de René, cu dedicație sublimă.

Lucrurile bune, memorabile despre relațiile sexuale. După lege, balaha, relația dintre soț și soție are ca scop nu numai perpetuarea speciei, ci și pentru ca soții să-și dea unul altuia plăcere, odihnă și bucurie fizică. Noaptea de vineri în care începe sabbatul se pare că e momentul cel mai potrivit pentru relații sexuale.

În Talmud scrie despre cât de des trebuie soții să se culce unul cu altul asta depinzând de sănătatea lor și a meseria exercitată. Un muncitor obișnuit trebuie să se culce cu soția lui de două ori pe săptămână. Un marinar, cel puțin o dată la o jumătate de an. Cel care studiază textele sacre, o dată pe săptămână. Un măcelar trebuie însă, se subliniază în mod special asta, să iubească mult mai des decât toți, pentru că „acesta are o meserie inumană“ și prin relații sexuale se poate aminti cel mai bine despre umanitatea lui. Înebraică se folosește același cuvânt, ahavah, pentru iubirea fizică și spirituală. Dragostea omului pentru Dumnezeu și iubirea bărbatului pentru femeie fiind aceeași dragoste. Asta pentru că sufletul și corpul sunt legate împreună – iubirea și sexul nu trebuie separate, pentru că așa au fost gândite de cel care le-a creat.

Demonstrații gigantice în RDG – 170.000 de persoane au fugit în RFG. La tv, președintele își frânge mâinile, rugându-i pe fugari: „Dragi cetățeni, rămâneți în țară!“ Honnecker a fost silit să-și părăsească postul. Toată lumea vrea să emigreze, cuțitul le-a ajuns la oase. Comunismul va cădea! Guvernul depune armele neputincios. Ce se va întâmpla? Seara auzim despre mari demonstrații în URSS. Nimic nu mai merge ca înainte. Totul cade de la sine.

Gabriela Melinescu, Jurnal suedez II (1984-1989), Iași, Polrom, 2002, p. 184-185

Calendar 1989

ÎN TRE ACTIVIȘTI SE VORBEA CĂ NICU CEAUȘESCU VA FI PROMOVAT SECRETAR GENERAL, IAR TAICĂ-SĂU RĂMÂNE PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

(Urmare din pag. 1)

Cu sprijinul lui, în șapte ani, în jur de 30.000 de persoane din județ au plecat peste graniță. Mergeau prin BTI și nu plăteau un leu. E drept că foarte mulți au mers în țările socialiste, dar au fost cazuri în care au plecat în Statele Unite ale Americii sau Japonia. Era suficient să fac un referat, pe care el îl aproba. E adevărat că am avut și noroc că nici unul dintre cei trimiși nu a rămas în străinătate. La fel s-a întâmplat și cu aprobările pentru Dacia. Era un om deschis. Nu i-aș putea reproșa nimic. Brava câte un pic, dar era departe de ceea ce se întâmplă azi cu copiii diversilor șefuleți. Nu era un bețiv. Dorea să facă mult bine și cât putea făcea. Sunt prea multe legende în jurul lui. De asta se și dorea să ajungă el la conducere. La Congresul al XIV-lea am vorbit un pic mai mult. Chiar a făcut o glumă cu mine legată de mutarea mea în Ialomița. – De nu oprea trenul, ajungeai în Bulgaria. Îmi amintesc de o altă întâmplare cu el când eram la UTC. A venit tatăl lui la ședință. Noi, toți, ne ridicam în picioare și îl aplaudam.

Nicu era în rândul al doilea, în spatele lui. Când a văzut că se depășește măsura cu aplauzele, a început să facă semne cu palmele în jos, să ne așezăm. Nu s-a întâmplat doar o dată asta. Ne gândeam: Asta face mișto de taică-său! Și când ne intruam și atunci când câte unii făceau raportări false și băteau câmpii, se strâmba și zicea: Taci, mă, nu mai minți! Toți îl vedeam pe Nicu ca pe un om care va aduce o deschidere mai mare.

„Ceaușescu era îngândurat“

Pe Nicolae Ceaușescu și pe Nicu, Ilie Lavu i-a mai văzut la o pleră a CC, din decembrie. „Ceaușescu fusese în delegație la Moscova. Ceaușescu părea tot mai obosit, era îngândurat, dar nu mi se părea că intrase în panică, deși mulți conducători din Est căzuseră. În celelalte țări din blocul socialist fuseseră înlocuiți conducătorii, nu căzuse sistemul. Firește, toți erau oameni în vârstă. Nici noi nu credeam că în România va cădea sistemul. Ceaușescu l-a criticat pe Gorbaciov că nu apăra sistemul, că distruge comunismul. Ne-a spus ce a vorbit la Moscova. Apoi, ne-am întors toți în

Desele promovării ale lui Nicu Ceaușescu în ierarhia de Partid anunțată numirea acestuia în funcția de secretar general FOTO: Arhivele Naționale

județe. A fost ultima oară când i-am văzut. Cu Nicu n-am vorbit prea multe atunci. „Ilie Lavu crede că Nicolae Ceaușescu a fost răsturnat din multe motive, dar printre ele se numără faptul că își dorea ca leul să fie convertibil, dar și excesul de zel al unor activiști și conducători. „Raportările umflate cred că aveau un scop. Premeditat, se dădeau cifre umflate la producția agricolă ca să poată încheia cât mai multe contracte în afară. Ce vindeam noi în străinătate? Alimentoși și armament. Scăpa țara de datorii și din 1990 făcea leul convertibil, lucru care i-a supărat pe mulți. De ce să stea leul lângă marcă sau dolar? Părerea mea personală este că și de aici i-a tras. Apoi, poate că de multe ori erau mulți activiști sau secretari care făceau exces de zel, dorind să fie mult mai sus decât li se cerea. Fugeau după ciolan. Nu erau ordinele atât de severe pe cât se exagera. Dacă li se cerea o depășire de plan de 5%, ei dădeau 10%. Din păcate pentru el, la Ceaușescu nu ajungea totul. Era un pic izolat de când a prins putere Elena. Mai cred că erau conservatorismul multora și frica de schimbare“.

„Nu dați arme civililor!“

Ilie Lavu a rămas în Ialomița toată luna decembrie. Se cunoștea bine cu Radu Bălan, fost prim-secretar în județul Hunedoara timp de șase ani. Acesta fusese trimis la începutul lui noiembrie în județul Timiș. Bălan era de loc din Ialomița, iar la 22 decembrie, familia lui a ajuns la Slobozia. Au apucat să îi povestească de dimineață lui Lavu ce s-a întâmplat la Timișoara. Câteva ore mai târziu, chiar Radu Bălan l-a sunat. „Mi-a spus și îmi amintesc perfect cuvintele lui – Ilie, te rog foarte mult, ai auzit ce e aici, nu dați arme civililor, gărzilor patriotice! Dacă ai făcut-o, retrageți imediat armamentul! – Am aflat apoi că l-a sunat și pe generalul Mihai Rotaru la Deva și că i-a zis același lucru. Eu cred că de aceea n-a fost vărsare de sânge nici la Deva, nici la Slobozia! De altfel, eu am predat în liniște și apoi am și băut un whisky cu cei care au preluat puterea!“. Ilie Lavu s-a întors la Deva, unde locuiește și astăzi.

Monalise HIHN

RADIOGRAFII CULINARE

Coțcărie cu pulpe umplute

După cum promisese, sâmbătă dimineață m-am apucat să prepar pulpe de pui umplute. Jenica își pregătise suflătește soțul, fiul, nora și nepoata de frate, care locuia la ei pe perioada facultății, așa că și ei s-au trezit devreme. Și am pus de treabă. Am sunat la ușa ei și a apărut în prag ținând în brațe un oloiu plin cu tot ce-i spusesem că-i trebuie.

Am intrat la mine, în bucătărie, și ne-am împărțit teritoriul de luptă, înjumătățind suprafața mesei. Jenica, știind că am fixuri în ceea ce privește ordinea și curățenia, m-a lăsat să încep prima. Am citit lista ingredientelor cu glas tare – 10 pulpe, cam pricajite, dar pulpe, 6 cepe potrivite, 3 ardei grași (cam scumpi), 6 roși tari (nici o problemă, pentru că erau un fel de murături mai coapte), 3 morcovi, 2 cutii de 400 g cu ciuperci, 200 g slănină afumată, fără șorici (din taință), 200 g brânză telemea, ruptă din suflăte (în rețetă era cașcaval, dar facem o derogare, pentru că abia o procurase și pe asta), o legătură mărar și una pătrunjel, 4 ouă, o căpățână de usturoi, o cană de vin alb (sau 3 linguri oțet de mere la o cană cu apă), sare, piper și ulei pentru prăjit. În timp ce eu citeam, Jenica le aranja pe partea ei de masă, eu, la fel. Am scos castronase, farfurii, cuțite și răzătoarea. I-am arătat cum să dezbrace fiecare pulpa de piele, fără să o rupă, până la capătul mic al piciorului și cum să-i taie osul ca să nu se desfacă, transformându-le într-o punguliță. Jenica a prins mișcarea. Le-am pudrat cu puțină sare și le-am lăsat în așteptare. Am scos carnea după patru pulpe, am tăiat-o bucățele cât mai mici și le-am pus cu puțin ulei și puțină zeamă de lămâie într-un castronel. O coțcărie de-a mea: trebuia toată carnea și mai puțin legume! Am rezistat cu greu tentației de a le hăcuți și pe celelalte, dar gândul că mă va blestema congelatorul de vitregire a învins și le-am vârat repede în sertar, pentru altă dată.

Am tăiat ceapa solzișor, am rubat morcovii, am tocat cubulețe ardei, am făcut cubulețe slănină, roșiile, curățate de piele, și brânza, am feliat usturoiul, am tocat

verdeța, am scurs și am tocat ciupercile și am bătut ouăle. Nici una nu am scos o vorbă. Jenica mă urmărea cu atenție și-mi copia mișcărilor. Toate erau pregătite, start!

Fiecare cu tigaia ei, pe câte un ochi de aragaz, am pus la prăjit în ulei bucățelele de pui, după zece minute, am pus ceapa, morcovii și amestecam rar până le-am înăbușit. Am adăugat ardei și ciupercile, le-am lăsat vreo zece minute, amestecând să nu se prindă și le-am lăsat la răcit, preț de o cafeletă și o bărfă mică.

„Pauza s-a terminat, capul la fund!“, vorba banului cu țiganul și dracii. Compoziția se răcise suficient cât să băgam mâna în ea și am adăugat aproape tot usturoiul, cubulețele de slănină, de roși, de brânză și verdeța. Le-am amestecat cu mila, astfel încât să nu sfărâmăm componentele și am dres de sare și piper. Ei bine, cu această compoziție, am umplut fiecare punguță de piele, dar nu prea îndesat, pe care am prins-o cu una-două scobitori, după cât era de îndărătnică. Am căutat să dăm forma inițială fiecărei pulpă, astfel nimeni n-ar fi bănuț că nu-i reală. Ochii Jenicăi strălucneau de încântare.

Le-am montat în tavile cu puțin ulei, am uns cu ulei și pulpele și le-am dat la cuptorul incins, la foc potrivit. Jenica mi-a zis: „Băii! Mă duc să-i omor și pe ai mei cu mirosul! Ce naiba! Să «pută» și la mine grozav!“. A ieșit repede și mi-a zis că le-a pus la cuptor. Când a văzut uimirea mea, mi-a spus zâmbind că dădu-se drumul la cuptor încă de când a plecat din casă! Ne-am apucat de spălat vasele. Nici n-am simțit când a trecut timpul și am scos pulpele rumenite ușor, din cuptor. Am turnat, cu grijă, vinul în tavă, am presărat, doar de miros, usturoiul rămas, am așteptat cinci minute și am uns cu sos din tavă fiecare pulpă, apoi le-am dat iar la cuptor, cât să fiarbă sosul. Jenica a fugit să facă la fel cu ale ei și s-a întors degrabă. Cum le-am scos din cuptor, le-am acoperit cu o coală de hârtie și un prosop. Le-am măncat cu garnitură de cartofi natur, o parte, și cealaltă parte, cu orez.

Veronica BECTAȘ

RESTITUIRI

Imre Pozsgay a vizitat America

Informarea Ambasadei României la Washington, Către Ministerul Afacerilor Externe
Tovarășei Olimpia Solomonescu, adjunct al ministrului,
Tovarășului director Ilie Șimon

În legătură cu vizita lui Imre Pozsgay în SUA, vă informăm următoarele:

Cu prilejul primirii, la 2 noiembrie a.c., la Casa Albă (30 minute) a lui Imre Pozsgay, ministrul de stat, candidat pentru președinția țării, președintele G. Bush a evidențiat că, la apropiata întâlnire pe care o va

avea cu președintele sovietic. „Nu se va face nimic care să fie în defavoarea națiunilor din Europa răsăriteană“. În acest context, I. Pozsgay a exprimat speranța că întâlnirea M. Gorbaciov – G. Bush „va contribui la stabilitate în Europa răsăriteană“. G. Bush a reafirmat „angajarea sa pentru succesul reformelor democratice în Ungaria“, menționând că „SUA sprijină procesul de schimbări, însă nu susține un anumit partid sau candidat“. Președintele SUA a evidențiat că „guvernul american sprijină Ungaria în atragerea de capital american“. Ministrul I. Pozsgay a arătat că guver-

nul ungar „nu solicită ajutor economic american“ ci „este interesat în obținerea de investiții de capital american care să ajute la dezvoltarea economică a țării“ și a cerut ca partea americană „să renunțe la restricții în ceea ce privește exportul de produse de înaltă tehnicitate în Ungaria“.

Ion Stoichici

Document din volumul: 1989 – Principiul dominoului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Ediție de: Dumitru Preda și Mihai Releagan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p. 275-276

Scenarii militare româno-ungare

(Urmare din pag. 1)

O altă aplicație de comandament și stat major de front, cu trupe, s-a desfășurat pe teritoriul Ungariei în perioada 20-30 aprilie 1962, sub conducerea comandantului suprem al Forțelor Armate Unite, mareșalul Andrei A. Greciko. Acesta a avut la dispoziție următoarele forțe: un comandament de front și o divizie motorizată (de tancuri), cu mijloacele de întărire, din cadrul Grupului de Trupe de Sud (sovietic); un comandament de armată și o divizie motorizată, cu mijloacele de întărire, din cadrul armatei ungare; comandamentul Armatei 3 și Divizia 18 Mecanizată din armata română; un comandament de Corp de Armată din cadrul Regiunii Militare Subcarpatice (URSS).

Aspecte referitoare la modul de cooperare în OTV se regăsesc și în raportul întocmit la 1 februarie 1964 de ministrul român al Forțelor Armate. Generalul Leontin Sălăjan s-a referit atunci la un joc de război pe hartă, pe un eșalon, care s-a desfășurat la Budapesta, în perioada 24-28 ianuarie 1964. Acesta a fost condus de ministrul Apărării, generalul colonel Lajos Czinege. La exercițiu a participat și mareșalul Andrei A. Greciko, însoțit de o grupă de generali și ofițeri.

Cucerirea Austriei și Italiei de către OTV

Potrivit scenariului, forțele NATO din Europa – „constituite în Grupul de armate de sud și central (mari unități din forțele armate ale Italiei, Austriei, R.F. Germane, Franța și SUA)“ – încalcă neutralitatea Austriei și atacă Ungaria și Cehoslovacia. Răspunsul OTV era rapid. Pentru nimicirea trupelor NATO se constituiau Frontul 3 Vest (Sovieto-Cehoslovac) și Frontul de Sud-Vest – în componența căruia intrau Armata 5 Ungară, Corpul 28 Armată Sovietic și Armata 3 Română. Forțele OTV respingeau agresiunea NATO în zona de frontieră și treceau la ofensivă pe direcțiile de operații austriacă și nord-italiană.

În scenariul aplicației s-a prevăzut faptul că Armata 3 Română se afla în eșalonul doi al Frontului de Sud-Vest. Aceasta trebuia să efectueze un marș combinat pe o distanță de peste 600 km atât pe calea ferată, cât și pe sosele. Armata 3 urma să fie introdusă în luptă după patru-sase zile de la începerea războiului, „fie pe direcția austriacă (Innsbruck), fie pe direcția nord-italiană (Udine)“.

Ca urmare a succesului fictiv obținut de forțele OTV la frontiera ungaro-austriacă, s-a considerat că Armata 3 Română a intrat mai repede în luptă, pe direcția nord-ita-

Ceaușescu era acuzat de gazetarilor germani că pregătea construcția unui arsenal de rachete balistice FOTO: Arhivele Naționale

liană, încă din a doua zi de război.

O altă aplicație operativă s-a desfășurat un an mai târziu, în România (20-27 mai 1965). Pentru prima dată de la înființarea OTV, concepția manevrelor era românească, iar unitățile române au acționat sub conducerea unui comandament de front propriu (Frontul 3 Vest).

Potrivit concepției generale, statele NATO încalcă neutralitatea Austriei și Iugoslaviei. „Grupul de armate TISA“ pătrunde pe teritoriul României pe un front de 450 de kilometri, fără să utilizeze armele de nimicire în masă. Misiunea Frontului 3 Vest era de „a nimici grupările inamice pătrunse în Transilvania și Oltenia, precum și rezervele operative ce aflau din adâncime, și să refacă, într-o primă fază, apărarea pe granița de vest a țării“. Deoarece NATO utiliza arme de nimicire în masă în cursul contraofensivei armatei române, comandantul Frontului 3 Vest a ordonat executarea unei riposte cu arme similare.

Armata 3 Română intra în acțiune la 21 mai 1965, pe Valea Mureșului, pentru limitarea pătrunderii inamicului. Concomitent, Armata 2 Română acționa pe direcția principală București – Craiova, cu scopul de a respinge unitățile inamice care „invadaseră“ Banatul și Oltenia.

După îndeplinirea misiunii inițiale, Armata 2 înlocuia unitățile Corpului 9 Armată și trecea la contraofensivă pe direcția principală Sibiu – Deva – Timișoara, în cooperare cu forțele Fronturilor 1 Sud și

2 Vest. O mare unitate din rezerva Comandamentului Suprem era introdusă în dispozitivul de luptă de la Dunăre pentru a permite deplasarea unităților Armatei 2 spre nord. Trupele de grăniceri din zona fluviului rămăneau pe loc, sub forma unor forțe de întărire. Unitățile Corpului 9 Armată înlocuiau, la rândul lor, brigăzile de vânători de munte din Armata 3 – angajate în luptă din primele momente ale invaziei NATO, în partea vestică a Munților Apuseni.

Obiectivul principal al contraofensivei Fronturilor 1 Sud, 2 Vest și 3 Vest era atingerea unui aliniament din Ungaria – la vest de Dunăre, precum și la nord și sud de Lacul Balaton.

Operațiile militare erau continuate de Frontul 2 Vest (care dezvoltă ofensiva spre Leipzig), de unitățile românești (care atacă pe direcția nord-italiană, spre Roma și Pescara, pe un front de 250 de kilometri), precum și de Frontul 1 Sud – care ajungea în partea de nord-est a litoralului Mării Adriatice și susținea lupte intense în Munții Bosniei și în zona orașului iugoslav Split.

Începând din anul 1966, armata română a primit misiuni principale pe direcțiile operative greacă și turcă, însă colaborarea cu Ungaria și URSS a continuat. Până în anul 1990, la Academia Militară au fost executate permanente aplicații în care forțele NATO atacau de pe direcțiile operative austriacă și nord-italiană.

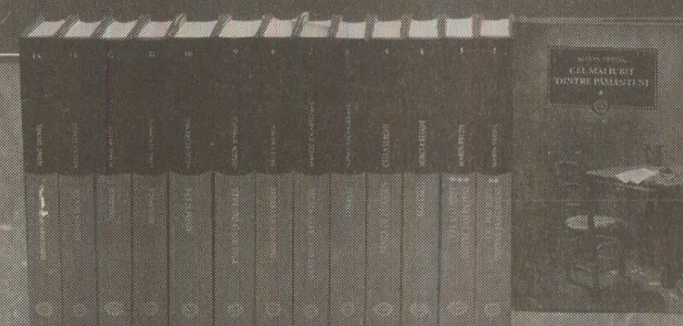
Dr. Petre OPRIS

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri, numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** CEL MAI CITIT ZIAR DE CALITATE **10,9 LEI**

www.jurnalul.ro

Copile se distribuie la chioscuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

COMITETUL DE REDRESARE NAȚIONALĂ ACUZĂ

La sfârșitul anului 1989, membrii de Partid se săturaseră de ședințele în care ascultau nesfârșitele cuvântări ale lui Ceaușescu. Unii dintre ei au redactat, sub semnătură anonimă, petiții către Europa Liberă în care cereau reforme. FOTO: Arhivele Naționale

La începutul lui noiembrie 1989, Radio Europa Liberă (REL) primea douăsprezece pagini inflamante: un istoric al degenerării sistemului comunist, denunțarea modului în care familia Ceaușescu înțelegea să conducă țara, efectele celor patru decenii de comunism românesc, o listă de soluții imediate și apeluri către guvernele socialiste, către toate statele și opinia publică vestică. Autorii, care dădeau de înțeles că sunt membri ai PCR, au semnat Comitetul de Redresare Națională din cadrul PCR. Redăm mai jos un fragment din acest document transmis de REL.

„În ultima perioadă, reforme importante cu caracter economic-social și chiar politic se înfăptuiesc în Uniunea Sovietică, Ungaria, Polonia, Iugoslavia, China, RDG și alte țări, doar în România, desfășurarea evenimentelor spre reforme a încetinat de parcă am fi izolați complet în univers. Se pare că s-a intențit și mai mult cultul personalității acestui șarman cizmar, ajuns la un grad fantastic de paranoism nemiintâlnit în istoria țării noastre.

Manifestările grandioase de tip fașonist continuă să fie filmate și difuzate la televiziune, deși aceasta nu funcționează decât trei ore pe zi (până nu demult doar două ore). Presa nu conține decât știri publice în 3/4 din paginile sale numai portrete bine retușate ori mai vechi ale nebulului de la Scornicești și ale familiei sale, precum și articole din cele mai elogiatoase, folosind toate adjectivele care există în limba noastră. Cu tot dezastrul din sectorul economic, social și politic, în continuare ni se spune că trăim într-o epocă de aur, într-o epocă a nemaiintâlnitelor realizări, într-un belșug edenic, de parcă toți cei 25 de milioane de cetățeni sunt orbi, ori surdo-muți.

Dar de fapt care sunt realizările acestei „epoci”, cea mai rușinoasă și mai umilitoare, care nu poate fi comparată nici cu cea fanariotă? Din 1965, N. Ceaușescu a reușit să distrugă aproape întreaga țară și anume:

- a creat un dezechilibru între capacitatea de producție a industriei și materiile prime de care dispunem;
- a creat un dezechilibru între

nevoile de energie ale întreprinderilor și populație, și producerea acesteia;

- a creat haos în aprovizionarea cu materii prime;
- a creat haos în aprovizionarea cu produse agroalimentare și industriale a populației, lipsind-o de cele mai elementare bunuri de consum;
- la absolut orice produs, de care are strictă nevoie populația și întâmplător se găsește, se stă la coadă între zece minute și trei-patru zile;
- a creat un dezechilibru extraordinar între fondul de acumulare și consum, în dauna ultimului. Cifrele date publicității – 30% fond de acumulare și 70% fond de consum – sunt cu totul ireale;

- a reușit să subordoneze familiei sale: partidul, guvernul, Marea Ad. Națională, Armata, UTC-ul, sindicatul, FDUS-ul etc.;
- a creat cel mai mare guvern din lume;

- a creat un aparat de coercițiune politică și economică, format din activiști de partid, securiști, milițieni, judecători, procurori, armată, preoți, gărzii patriotice, cum nu există altul în lume;
- a reușit să aducă la sapă de lemn întreaga populație (în afară de nomenclatură) care astfel este nevoită, pentru a supraviețui, să participe liniștită, fără să se revolte, la întreaga mascaradă pe care o regizează acest cizmar nebul;

- a investit sume fabuloase în lucrări inutile și fără sens ca: Transfăgărășanul, Canalul Dunăre – Marea Neagră, întreprinderi metalurgice, întreprinderi siderurgice, întreprinderi petrochimice, lucrări de hidroameliorare, Canalul București – Dunăre, centrul civic (o construcție care poate fi comparată cu piramidele egiptene, prin inutilitate);
- palate prezidențiale în București, la mare și la munte;
- terenuri de vânătoare exclusiv prezidențiale pe întreg cuprinsul țării;

- un aparat imens de deservire a familiei sale, începând de la primul ministru;
- organizarea unor serbări – mani-

festări, vânțări etc. – cu cheltuieli imense din bugetul statului, pentru omagierea sa și a soției sale, în care este antrenată întreaga presă, radioul și televiziunea (ba chiar și biserică);

- din 1965 a cheltuit în mod absurd și fără rost o sumă considerabilă numai cu filmarea sa și a familiei sale;
- pentru publicarea lucrărilor sale și ale soției sale (care de fapt este semi-analfabetă), lucrări care nu au absolut nici o valoare literară, științifică ori politică, se cheltuiesc sume foarte mari din bugetul statului;
- presa, radioul, televiziunea, armata, justiția, poliția, biserica, învățământul, cultura, totul se află în mâinile sale și ale soției sale;
- a distrus în întregime agricultura și practica deființat clasa țărănească. Cifrele care se publică cu privire la producția agricolă, zootehnică etc. sunt în întregime false, aberante și în ultimul an au ajuns de-a dreptul hilare;

- a scăzut considerabil – până aproape de limita suportabilului – veniturile populației;
- a mărit prețurile la absolut toate produsele industriale și agroalimentare, în proporție de 200%-400%;
- a distrus cultura, arta și sportul, prin așa-zisa acțiune de Cântarea României și Daciada, promovând în aceste sectoare doar non-valoarea;
- a dezorganizat aproape complet învățământul și cercetarea;
- a creat în rândul populației o stare infracțională nemiintâlnită în analele acestui biet popor, aproape jumătate din cetățenii de peste 16 ani au devenit infractori, complici, tăinuitori etc. ori au acțiuni penale;
- a instituit un fel de apartheid – mai draconic decât în alte țări – pentru întreaga populație din România, înființând magazine și centre de comenzi unde nu au voie să pătrundă decât străini, indiferent de rasă, numai să posede dolari și respectiv cei din nomenclatură.

Cele de mai sus sunt numai o parte din prejudiciile și suferințele aduse poporului și țării de familia Ceaușescu și nomenclatură, formată exclusiv din oameni fără competență, nulități

din punct de vedere al valorii, lipsiți de scrupule și conștiință umană.

Având în vedere că actuala conducere a statului și partidului nu a reușit să înfăptuiască programul pe care l-a propus din 1965 la toate congresele și conferințele de partid și a adus prejudicii ireparabile întregului popor, Apel către toate guvernele țărilor socialiste! Noi, comuniștii din România apelăm în numele solidarității internaționale la ajutorul și sprijinul dumneavoastră.

Actuala conducere a partidului și statului, care de fapt se află în mâna familiei Ceaușescu și a câtorva rude, prieteni și adepți, a reușit din 1965 să compromită și să dezorganizeze toate sferile de activitate, economice, sociale, politice și culturale, denaturând prin această însăși idee de socialism. A reușit să concentreze în mâinile sale și ale soției sale, întreaga putere executivă, legislativă, judecătorească și militară, folosind-o exclusiv pentru consolidarea în continuare a poziției sale. Cultul personalității a atins nebunia, crezându-se conducător nu numai al țării noastre, ci al întregii lumi. Atât membrii de rând ai partidului, cât și întregul popor au ajuns la limita răbdării. Unele acțiuni de nemulțumire și revoltă au și fost semnalate în multe centre muncitorești (Brașov, Petroșani, Iași, Timișoara, Cluj, București) existând pericolul extinderii lor și chiar transformarea acestora în revolte cu caracter violent.

Pentru evitarea unor asemenea tulburări interne care ar putea avea consecințe tragice atât pentru poporul român, cât și pentru sistemul socialist, până la înlăturarea actualului președinte și a guvernului de către populație, rugăm să restrângeți la strictul necesar relațiile pe linie de partid și de stat și, dacă este posibil, să depuneți diligențele corespunzătoare în vederea determinării demisionării președintelui și a guvernului.

În numele poporului român, Comitetul de Redresare Națională, din cadrul PCR
Arhiva Open Society (Budapesta), Institutul de Cercetare al Radio Europa Liberă, secția română

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

A apărut opoziția politică în Germania Democrată

Raportul Ambasadei României la Berlin
Către Ministerul Afacerilor Externe

Tovarășului Lucian Petrescu,
La telegrama nr. 1/07427 din 11.11.1989,

1. În ultimele două luni, în RD Germană au apărut o serie de grupări politice autonome, în afara partidelor existente care au început să participe la viața politică a țării. Aceste grupări, au în general, caracterul unor mișcări populare, fără structuri organizatorice, statut, conducere aleasă etc. și nu mai sunt considerate de către PSUG drept „grupări de opoziție” ci parteneri de dialog. Această recunoaștere de fapt a fost reafirmată de Egon Krenz într-o intervenție (acordată după întâlnirea cu W. Michnick, președintele fracțiunii PLD din Bundestag). Legalizarea formală va avea loc după adoptarea noii legi privind dreptul de asociere, care este, în pregătire.

2. Gruparea cea mai reprezentativă și mai activă este „Noul Forum” – inițiat de pictorița B. Boley și avocatul G. Heinrich. Ca și alte grupări, „Noul Forum” a apărut cu sprijinul și sub protecția bisericii evanghelice, chiar dacă nu este o mișcare religioasă. În prezent nu și mai desfășoară activitățile pe lângă biserică. Numărul aderenților se estimează la câteva zeci de mii, la care se adaugă la fel de mulți simpatizanți, inclusiv membri PSUG. În manifestele difuzate, „Noul Forum” se pronunță pentru o societate socialistă democratică, pluralistă, în care problemele dezvoltării să fie strict corelate cu cele ecologice (subi-niem, de altfel, că ecologia este o parte constitutivă a platformelor politice prezentate de toate grupările din RDG). „Noul Forum” acțiunează,

de asemenea, pentru libertatea deplină de exprimare, libertatea presei, alegeri libere și guvern de coaliție. „Noul Forum” este susținut de intelectuali și nu a găsit o rezonanță prea mare în rândul muncitorilor.

3. Alte două grupări, „Democrație-Acum” și „Deschiderea Democratică” reprezintă, de fapt niște inițiative cu susținători ocazionali, în general tot intelectuali. Manifestele politice ale acestor grupări nu se deosebesc prea mult de cele ale „Noului Forum”. Ca exemplu, prezentăm câteva puncte din programul grupării „Democrație-Acum”: „În locul unui stat dominat prin tutelă de către partid, care s-a transformat într-un director al poporului fără mandat social, vrem un stat care să se bazeze pe un consens fundamental al societății”.

– Despărțirea puterilor (legislative și executive) în stat.

– Alegeri libere și secrete.

– Mijloacele de informare să fie prelevate de organisme necomerciale, de drept public, și să se permită accesul tuturor partidelor, organizațiilor, grupărilor, în mass-media.

– Libertatea de constituire a unor organizații, uniuni, partide etc.

– Oamenii muncii să formeze sindicate independente.

– Prezentarea deschisă a datelor relevante privind poluarea și resursele țării (cerere preluată, practic, în recentul program de acțiune al PSUG).

O grupare de mai mică importanță este „Inițiativa pentru pace și drepturile omului”, care în afara revendicărilor cunoscute și ale grupării, urmărește aplicarea în RDG a documentelor CSCE.

4. Nu demult, într-un orașel la nord de Berlin, s-a constituit Partidul Social Democrat, care a anunțat un program

social-democrat clasic, cu obiectivul fundamental: realizarea unei „economii de piață socială”. PSD respinge desigur rolul conducător al PSUG. Noul partid Social-Democrat are doar câteva sute de membri, dar el este puternic sprijinit de PSD din RFG. Conducerea de partid și de stat din RDG a evitat până acum să ia poziție față de constituirea acestui partid care a solicitat aderarea la „Internaționala Socialistă”.

5. Din informațiile pe care le deținem, se apreciază că grupările politice amintite (cu excepția PSD și, eventual, a „Noului Forum”) nu au perspective de afirmare; pe de o parte, acestea nu se bucură de o bază de masă, iar pe de altă parte profilarea actuală a celorlalte partide (îndeosebi partidul Liberal și Uniunea Creștin Democrată) vor integra potențialul „protestatar” de până acum care s-a manifestat în grupările politice alternative.

6. Ieri, 11 noiembrie, s-a constituit o nouă organizație de tineret, „organizația Tineretului Creștin Democrat”. Nu se cunosc, deocamdată, alte detalii (conducere, platformă etc.).

7. Constatăm o tendință din ce în ce mai accentuată a partidelor care formează încă, împreună cu PSUG, Blocul Democrat, de a-și manifesta independența și de a-și elabora programe proprii. Este vorba de partidul Liberal Democrat, Uniunea Creștin Democrată, Partidul Democrat al Țăranilor și Partidul Național democrat.

Gheorghe Caranfil
Document din volumul: 1989 – Principiul domeniului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Ediție de: Dumitru Preda și Mihai Rețegan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p.291-293

tv 12 noiembrie 1989

- 11:30 Lumea copiilor
- 12:25 Sub tricolor, la datorie!
- 12:40 Viața satului. Actualitatea în agricultură. Comuniștii – în primele rânduri! Nou pe adresa agriculturii
- 13:00 Telex
- 13:05 Album duminical. Concert de prânz cu formația condusă de Tudor Pană. Azi la Rovinari. Onoarea muncii. Moment poetic cu acțiunea socialistă. A reușit să concentreze în mâinile sale și ale soției sale, întreaga putere executivă, legislativă, judecătorească și militară, folosind-o exclusiv pentru consolidarea în continuare a poziției sale. Cultul personalității a atins nebunia, crezându-se conducător nu numai al țării noastre, ci al întregii lumi. Atât membrii de rând ai partidului, cât și întregul popor au ajuns la limita răbdării. Unele acțiuni de nemulțumire și revoltă au și fost semnalate în multe centre muncitorești (Brașov, Petroșani, Iași, Timișoara, Cluj, București) existând pericolul extinderii lor și chiar transformarea acestora în revolte cu caracter violent.
- 19:00 Telegazeta
- 19:20 Cântarea României
- 20:25 Film artistic. Zile fierbinti
- 21:30 Pagini muzicale de mare popularitate din creația românească
- 21:50 Telegazeta
- 22:00 Închiderea programului

vremea

În țară, vremea s-a încălzit ușor în estul și sud-estul țării. Cerul a fost parțial noros și pe alocuri au căzut ploaie. La munte au căzut precipitații sub formă de lapoviță și ninsoare. Temperaturile maxime au fost cuprinse între 14-16 grade, iar cele minime între 0-6 grade. În depresiuni s-a semnalat ceață. În București, vremea s-a încălzit ușor. Cerul a fost parțial noros, în special după-amiaza și spre seară, când au căzut ploaie sub formă de averse.

Diverse

- ORIZONTAL:** 1) Belșug (pl.). 2) Ajuns la același nivel – Rând. 3) Combinat pentru industrializarea lemnului (siglă) – Vulcan activ. 4) Râu spaniol – Fibros. 5) Articol – A redistribui corespondența sau tipărituri. 6) Dafin – Pui de căprioară. 7) Iubit odinioară – „Farfurie” zootehnică. 8) Soare mitologic – Produs alimentar – Întreprindere agricolă de stat (siglă). 9) Desen realizat

după o schiță – Manifestări spirituale. 10) Știință ce se ocupă cu studiul structurii ființelor.

- VERTICAL:** 1) Cures. 2) Element arhitectural (pl.) – Copertă de protecție. 3) Pictor spaniol (Salvador) – Notă muzicală – Singular. 4) Nicolae Labis – Lucrare agricolă. 5) Din nou – Personal – Ins (reg.). 6) Control tehnic – Acidul. 7) Sufix cu sensul „calitate” – Începe amurgul! 8) Națiu. 9) Împodobite cu aștri. 10) Verb pentru trei anotimpuri – Adverb de timp (pop.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Dicționar: OVIA, ETA

Informația Bucureștilui, 1989

SALUTĂRI DIN... LUPENI!

Ilustrată tipărită de Editura Meridiane și difuzată de Poșta Română

anunțuri

CUMPĂRĂRI

Lămpi pentru filmare și becuri halogen.

Cumpăr frigider Zill, congelator (nefolosite), lampă cristal (coșuleț), brătară, mașină de cusut Rodica. Vând aragaz Gina, butelie, covor manual, barcă, clarinet.

Cumpăr video Player sau video-recorder marcă prestigiu, siglă.

Cumpăr frigider Arctic 180 I și Spectrum numai noi. Vând videocasete sigilate TDK, E. 180.

Cumpăr Dacia 1310, 1300 sau Trabant (grav) avariate.

Cumpăr cochec bătăreț 50-52, deosebit, frigider Zill, filtru cafea, Telecolor.

Cumpăr bicicletă Ucraina nouă. Săvulescu Alexandru, com. Lungulețu, jud. Dâmbovița.

Cumpăr Chepeng auto și bord complet pentru Fiat 124 Special, 125

sau Lada 1200, 1500.

Frigider și congelator numai noi, calorifer cu termostat, robot pentru bucătărie, combină auto, scaun înalt pentru copii Baby Comfort. Vând videocasete înregistrate.

VÂNZĂRI

Vând Skoda 100 S, aragaz cu butelie, bicicletă Pegas. Cumpăr mobilă.

Suferigerie splendidă, furnir nuc, gherghel covoare, diverse obiecte. Aștept provincia.

Videorecorder Samsung nou, model 1988, multiple funcții, capete magnetofon Grundig TK 340 (46), doză Shure, minibicicletă Mustang, cu schimbător, cap mono casetofon.

Videocasetofon staționar Nec. Cumpăr aplică cristalină.

Vând convenabil dormitor panel, stil florentin.

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Influența sovietică, bănuită de implicare în debarcarea liderului bulgar

(Umare din pag. 1)

«Mladenov este cu siguranță cel mai liberal membru al întregului birou politic, de aceea, fără un suport puternic cum este Uniunea Sovietică, alegerea sa democratică de aceștia ar fi fost total improbabilă», spune Deyan Kyurianov, unul dintre liderii Ecoglasnost, grupare ecologistă care acum opt zile a condus primul protest în masă din Bulgaria comunistă a ultimelor patru decenii. Manifestațiile au vizat doar probleme legate de mediul înconjurător și nu s-au confruntat cu intervenția Poliției.

Există un precedent recent în Europa de Est care confirmă faptul că Uniunea Sovietică a fost implicată în demisia lui Jivkov. Portrivit unei surse vest-germane, Uniunea Sovietică a avut un rol major luna trecută în fortarea retragerii lui Erich Honecker, eveniment care a generat avalanșa reformelor, culminând cu deschiderea zidului Berlinului. După alegerea sa unanimă ca lider al partidului, Mladenov a ținut un discurs pe care observatorii îl descriu ca fiind cea mai curajoasă declarație care a fost auzită vreodată în Bulgaria, prin care se recunoaște nevoia de schimbare.

«Ne confruntăm cu importanța și urgența necesității transformării bulgare într-un stat modern, guvernul de lege», a spus Mladenov. «Nu este o dorință, ci o necesitate vitală... Aceasta implică construirea relațiilor politice pe un nou fundament, dând oamenilor puterea». A adăugat că «în viitorul apropiat» va convoca o întrunire specială pentru dezbaterile acestor schimbări în Comitetul Central.

Motivați de declarația lui Mladenov, activiștii din Sofia au început

astăzi să organizeze o manifestație de proporții pentru sâmbăta viitoare în cadrul căreia spun că vor solicita demisia întregului birou politic, dar și demararea «reformelor radicale». Un număr mare de organizații oficiale și neoficiale au anunțat că vor mărșălui pe străzile Sofiei, iar dacă autoritățile vor permite desfășurarea manifestației, acest marș va fi în totală contradicție cu obișnuita pasivitate docilă care a caracterizat în trecut societatea bulgară.

«Această manifestație va marca un moment semnificativ în istoria politică a țării noastre», spune Roymen Danov, redactor la săptămânalul Otchestvo, care intenționează să participe la marș. «Acum există o oportunitate pentru producerea de schimbări favorabile în Bulgaria», ne-a spus un diplomat vestic astăzi.

Ținând cont de trecutul și tradiția sa, faptul că Bulgaria o ia pe calea schimbărilor democratice este dovada puterii pe care forțele reformatoare au căpătat-o anul acesta în estul Europei. Să nu uităm că Bulgaria este fundamental diferită față de Polonia, Ungaria și Germania de Est, trei țări din blocul estic unde generalizarea sentimentului popular prodemocratic și antisovietic a precipitat reforma.

Această țară nu are aproape nici o tradiție democratică. Spre deosebire de tradiția istorică a Bisericii Catolice, care a ocrotit gândirea liberă și democratică în Polonia, Bulgaria (ca și Rusia și țările din blocul comunist de la nord, România) are o tradiție ortodoxă, conducătorii acestei biserici fiind apropiați de liderii politici aflați la putere.

Dar cel mai important este că bulgarii nu au motive istorice pentru a-i

uri pe ruși, cum au polonezii, maghiarii și nemții. Bulgarii au în comun cu URSS-ul limba de origine slavă și alfabetul chirilic. Data istorică cheie la care se raportează Bulgaria este 1878, când armata rusă i-a învins pe turci și a pus capăt dominației acestora de aproape 500 de ani.

De la al doilea război mondial încoace, Bulgaria a fost cel mai cooperant stat dintre sateliții sovietici. Celelalte țări din blocul estic au criticat dur Bulgaria pentru comportamentul său caracteristic mai degrabă unei republici sovietice decât unui stat independent. Dar în schimbul respectării liniei URSS-ul. Guvernul sovietic a fost mai generos cu Bulgaria decât cu orice alt stat din blocul estic. A furnizat acesteia mari cantități de combustibil și a cumpărat multe dintre mărfurile de o calitate îndoie-nică exportate de Bulgaria.

Sfârșitul acestei povești de iubire a venit, cel puțin din punctul de vedere al lui Jivkov, în 1985, o dată cu venirea lui Gorbaciov la putere. «Cu Brejnev, Jivkov era în largul său. Dar față de Gorbaciov, nu știa niciodată unde se situează», este părerea unui diplomat. Jivkov părea totuși că se străduiește. A declarat în repetate rânduri că guvernul său va urma calea glasnostului și a perestroikăi, promovate de Moscova și care au generat schimbările spectaculoase din Polonia, Ungaria și Germania de Est. Însă acțiunile sale nu au fost niciodată conforme retoricii. Presa a rămas la cheremul politicii. Economia a rămas sub controlul partidului».